

Úroveň informovanosti o pojistné hodnotě v rámci živelního pojištění majetku podniku v České republice

Lenka Přechová*

Úvod

Pojistný trh je součástí soustavy trhů v ekonomice. Informace týkající se pojistných produktů nejsou tak přímočaré jako např. u trhu výrobků. Pojistný produkt je nutno specifikovat v rámci ujednání pojistné smlouvy, jejíž součástí jsou pojistné podmínky (dále jen *PP*). Správná specifikace pojistného produktu souvisí s jeho znalostí, tj. se znalostí informací uváděných v ujednáních pojistné smlouvy. Neznalost informací ve fázi sjednávání pojištění může způsobit pojištěnému finanční ztrátu především při pojistné události. Nedostatek informací způsobuje riziko a správné rozhodování je závislé na informacích, zejména na jejich sběru a zpracování (Smejkal – Rajs, 2006).

Poskytování informací o produktech souvisí s problematikou asymetrie informací na straně nabídky a na pojistném trhu existuje škála možností, jak neříkat všechny informace, a je zde široký prostor vzniku asymetrie informací. Problematicou asymetrie informací se na českém pojistném trhu zabývají v obecné rovině ve svých publikacích Daňhel (2002), Daňhel – Ducháčková – Radová (2007) a Ducháčková – Daňhel (2010). Pojistný trh spatřují v rámci tržního mechanismu jedním z nejvíce deformovaných segmentů z hlediska informací asymetrie (Ducháčková – Daňhel, 2010). Daňhel – Ducháčková – Radová (2007) taktéž upozorňují, že pojistný trh je možno charakterizovat jako trh s oboustrannou informační nedokonalostí ohledně nastoupení stavu světa s mírnou převahou na straně nabídky. Dle Třísky (2002) zná klient lépe svou rizikovost, ale pojišťovna zase podstatně lépe ovládá *PP*, např. výluky, za nichž se pojistné plnění (dále jen *PPL*) neposkytne.

Cílem článku je posouzení úrovně informovanosti v pojistných podmínkách pojistitelů v charakteristice *pojistná hodnota* v oblasti pojištěného majetku. Pojištěný majetek je možno specifikovat několika charakteristikami. Předmětem výzkumu tohoto článku je jedna z charakteristik živelního pojištění podniku, a to *pojistná hodnota*. Článek popisuje vybranou charakteristiku, stanovuje soubor informací nezbytných pro sjednání pojistné smlouvy a hodnotí informovanost českého pojistného trhu k datu 1. 10. 2013. Zájemce o pojištění by se měl na charakteristiky zaměřit a následně správně specifikovat pojištěný majetek do ujednání pojistné smlouvy. Je nutno zdůraznit, že legislativa v České republice uvádí povinnost pojistníka seznámit se s *PP* jakožto součástí pojistné smlouvy. Legislativa předpokládá znalost informací. Pro dosažení cíle je stanovena výzkumná otázka: *Jaká je úroveň informovanosti na českém pojistném trhu v charakteristice pojistná hodnota?*

Článek vychází z aktuálního stavu na českém pojistném trhu k datu 1. 10. 2013. K výzkumu je použit aktuální stav legislativy, tj. Zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (dále též „Zákon o PS“) a *PP* pojistitelů nabízející živelní pojištění podniku. Pojistná teorie v České republice se touto problematikou zabývá v obecné rovině. Jedná se totiž o velmi úzkou a speciální oblast výzkumu.

* Mgr. Lenka Přechová, *PH.D.* – odborná asistentka; Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná; <preckova@opf.slu.cz>.

Ze zaměření výzkumu vyplývá nutnost použití kvalitativního výzkumu s dílčími prvky kvantitativního výzkumu (úroveň informovanosti). Je vytvořena zcela nová metoda pro hodnocení *PP*. Tato metoda je nazvána *Metodou standardních pojistných podmínek (Metoda STANDARD PP)* a základním pilířem je vytvoření základních informací (báze) pro charakteristiku *pojistná hodnota*. Tento soubor informací je nazván *Model STANDARD PP*.

Pro dosažení cíle je zvolen následující postup.

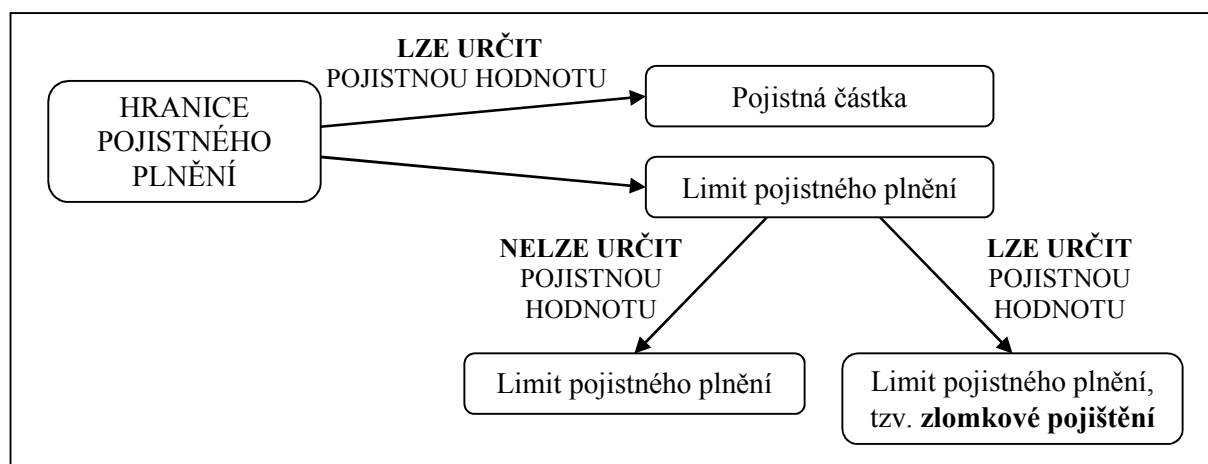
- a) Teoretický vstup do problematiky je proveden v rámci první kapitoly článku (kapitola 1). Kapitola popisuje charakteristiku *pojistná hodnota* pomocí literatury o této problematice, platné legislativy a informací poskytovaných na webových stránkách České asociace pojistitelů (dále jen ČAP). Výsledkem je popis pojmů vztahujících se k *pojistné hodnotě*. Popis pojmů je vstupem do podkapitoly 2.2 zabývající se analýzou *PP*.
- b) Analýza pojistného trhu (podkapitola 2.1) přináší shrnutí pojistitelů sjednávajících živelní pojištění podniku a uvádí podíl pojistitelů na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku. Pro analýzu pojistitelů jsou použita data dle výroční zprávy 2012 ČAP a individuálních výsledků jejich členů za rok 2012 (ČAP, 2013). Výsledkem je výběr pojistitelů sjednávajících živelní pojištění podniku v České republice.
- c) Dalším krokem výzkumu je analýza *PP* vybraných pojistitelů (podkapitola 2.2). Východiskem analýzy je popis pojmů v teoretickém vstupu (kapitola 1). Výsledkem analýzy *PP* je metodou třídění provedeno shrnutí informací, které přinášejí riziko pojistníka v neznalosti těchto informací, a metodou syntézy vytvoření *Modelu STANDARD PP* (tabulka č. 8). Stanovení standardu informací v rámci *PP* podmínek je nezbytné, protože snižuje riziko pojistníka ve vzniku finanční ztráty.
- d) Poslední krok výzkumu (podkapitola 2.3) hodnotí informovanost v *PP*. Podkapitola je vyhodnocením úrovně informovanosti pojistitelů a celého pojistného trhu. Hodnocení je provedeno metodou standardních *PP (metoda STANDARD PP)* následujícím způsobem. Informace jsou očíslovány (viz *model STANDARD PP*). Jedná se o patnáct informací. V tabulce č. 9 jsou informace dle čísel v řádcích a dle pojistitelů ve sloupcích tabulky. V buňkách tabulky č. 9 je uvedeno „A“ v případě, že informace s daným číslem je v *PP* uvedena. Prázdná buňka znamená neuvedení informace. Buňky s označením „A“ jsou sečteny. Součty jsou uvedeny dle pojistitelů (11 subjektů). Pojistitel s nejvyšším součtem nejlépe informuje pojistníka v charakteristice *pojistná hodnota*. Každý součet je doplněn procentuálním vyjádřením za každého pojistitele. Součty informací jsou také uvedeny dle specifikovaných informací (15 informací). Informace s nejvyšším součtem je na pojistném trhu nejlépe zveřejněna. Součet informací vyjadřuje úroveň (míru) informovanosti dle jednotlivých pojistitelů a na pojistném trhu.

1 Teoretický vstup do problematiky pojistná hodnota

Pojistná částka (dále jen *PČ*) se bezprostředně vztahuje k hodnotě pojištěného předmětu (tj. majetku či zájmu), která je nazývána pojistnou hodnotou. V Zákoně o PS lze vyhledat následující informace vztahující se k problematice pojistné hodnoty či pojistné částky. Pojistná hodnota (dále jen *PH*) je nejvyšší možná majetková újma, která může v důsledku pojistné události nastat. Pojistné plnění (*PPL*) je omezeno horní hranicí, která je určena pojistnou částkou nebo limitem pojistného plnění. Pokud lze určit *PH* majetku, je horní hranice pojistného plnění určena *PČ*. *PČ* se stanovuje v pojistné smlouvě na návrh pojistníka tak, aby odpovídala *PH* pojištěného majetku v době uzavření pojistné smlouvy. Pokud nelze určit *PH* majetku, je horní hranice pojistného plnění určena limitem plnění. Limit pojistného plnění se v pojistné smlouvě stanoví i v případě, že se soukromé pojištění vztahuje pouze na část hodnoty pojištěného majetku, tzv. zlomkové pojištění. Limit plnění lze sjednat i v případě možnosti

stanovení *PH*, pokud tomu odpovídá pojistný zájem. Dále Zákon o PS uvádí důležitou informaci, že hranice pojistného plnění se vztahuje na jednu škodnou událost, nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak. Situaci dle Zákona o PS znázorňuje Obr. 1.

Obr. 1: Hranice pojistného plnění dle Zákona o pojistné smlouvě

Zdroj: Zpracováno dle zákona o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.

Pojištění majetku patří mezi škodové pojištění a má tři základní formy. Jedná se o ryzí zájmové pojištění, pojištění na první riziko a pojištění na plnou hodnotu. Ryzí zájmové pojištění je pojištěním bez *PČ* a nesjednává se u pojištění majetku. Pojištění na první riziko (tento pojem Zákon o PS neuvádí) se taktéž někdy označuje jako ohraničené ryzí zájmové pojištění. *PČ* udává horní hranici pojistného plnění. Intenzita pojistné ochrany závisí na výši stanovené *PČ*. Pojištění na první riziko se používá v případě problematického stanovení *PH* majetku. V případě pojištění na první riziko neplatí ujednání o podpojištění, ale je tuto skutečnost nutno ujednat v pojistné smlouvě, pokud není uvedena v *PP*. U pojištění na první riziko taktéž nehrozí přepojištění. Pojištění na plnou hodnotu je základní formou pojištění majetku. *PPL* je závislé na stanovené *PH* (hodnotě pojištěného majetku). Předem je třeba určit hodnotu pojišťovaného majetku s ohledem na změny ekonomických podmínek během doby pojištění. *PČ* udává horní hranici pojistného plnění (ta je dána udanou hodnotou pojištěného majetku) a intenzitu pojistné ochrany, neboť může dojít k podpojištění. U pojištění na plnou hodnotu může dojít taktéž k přepojištění. (Ducháčková, 2003)

Tab. 1 shrnuje možné případy pojištění na plnou hodnotu a vyjadřuje vliv *PČ* na *PPL* a pojistné.

Tab. 1: Pojištění na plnou hodnotu u pojištění majetku

Porovnání <i>PČ</i> a <i>PH</i>	Vznik podpojištění či přepojištění	Porovnání <i>PPL</i> a škody	Výše pojistného ve vztahu k <i>PČ</i>
$PČ = PH$		$PPL = \text{škoda}$	správná výše pojistného
$PČ < PH$	vzniká podpojištění	$PPL < \text{škoda}$	nižší hodnota pojistného
$PČ > PH$	vzniká přepojištění	$PPL = \text{škoda}$	vyšší hodnota pojistného

Zdroj: Zpracováno dle Ducháčková (2003) a zákona o pojistné smlouvě.

Vysvětlivky: *PPL* = pojistné plnění, *PČ* = pojistná částka, *PH* = pojistná hodnota.

Termíny podpojištění a přepojištění jsou stanoveny Zákonem o PS. Přepojištění vzniká, převyšuje-li pojistná částka pojistnou hodnotu pojištěného majetku. V případě přepojištění platí pojistník vyšší pojistné, a pokud dojde k pojistné události, pak pojištěný obdrží výši skutečné

škody. Podpojištění dle Zákona o PS vzniká tehdy, je-li *PC* v době pojistné události nižší než *PH* pojištěného majetku. Pojistník v případě podpojištění platí nižší pojistné. Dle Zákona o PS pojistitel sníží pojistné plnění v poměru, v jakém je výše *PC* ke skutečné výši *PH* pojištěného majetku, nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak.

PH jednotlivých položek majetku může být stanovena jako nová cena nebo časová cena. Zákon o PS taktéž hovoří o obvyklé ceně (dále jen *OC*). Nová cena (dále jen *NC*) je cena, za kterou lze v daném místě a v daném čase věc stejnou nebo srovnatelnou znovu pořídit jako věc stejnou nebo novou, stejného druhu a účelu (Zákon o PS). *NC* je reprodukční cenou majetku a z pohledu oceňování a při jejím stanovení se nezapočítává amortizace majetku. Časová cena (dále jen *ČC*) je cena, kterou měla věc bezprostředně před pojistnou událostí. Stanoví se z *NC* věci, přičemž se přihlíží ke stupni opotřebení nebo jiného znehodnocení anebo k znehodnocení věci, k němuž došlo její opravou, modernizací nebo jiným způsobem (Zákon o PS). Zákon o PS uvádí taktéž pojem obvyklá cena, (v praxi taktéž obecná cena). Pojištění na *OC* přichází v úvahu, pokud není v pojistné smlouvě stanovena *NC* nebo *ČC*. *OC* cena vychází z definice dle Zákona č. 151/1997, o oceňování majetku a o změně některých zákonů (dále jen Zákon o OCM).

Zákon o PS nestanovuje postupy stanovení *PH*. Každá pojišťovna má své metodiky pro její stanovení. Nezávazný postup výpočtu hodnoty nemovitosti lze vyhledat na webových stránkách České asociace pojišťoven (ČAP, 2013). Jedná se o orientační výpočet a je zde upozorněno, že *PH* vypočtená na kalkulačce je minimální hodnotou pro pojištění na *NC*. Odpovědnost za stanovení *PC* nese pojistník (Zákon o PS).

2 Výsledky

Výsledky jsou stanoveny na základě analýzy nejaktuálnějších dostupných dat na webových stránkách ČAP a České národní banky (dále jen ČNB) a analýzy všech relevantních dokumentů pojistných podmínek 11 pojistitelů v České republice¹.

Pojištění majetku v rámci živelního pojištění je dáno charakteristikami: položka majetku, vlastnický vztah k majetku, místo pojištění, výluky z pojištěného majetku a pojistná hodnota. Tyto charakteristiky se uvádějí do ujednání pojistné smlouvy nebo by měly být uvedeny v *PP*. Je zřejmé, že pro pojistníka je velmi podstatná znalost všech informací vztahujících se k charakteristikám. *PH* má v těchto charakteristikách podstatnější úlohu. Správné určení *PH* a následné stanovení *PC* do ujednání pojistné smlouvy je úzce propojeno s ostatními charakteristikami. Nelze správně stanovit druh a výši *PH*, aniž by nebylo stanoveno místo pojištění a vlastnický vztah k majetku. Ke každé charakteristice lze stanovit soubor informací, které jsou podstatné pro klienta a které by měly být uvedeny v *PP* pojistitelů. Neznalost každé informace vytváří riziko finanční ztráty při placení pojistného nebo při výplatě pojistného plnění.

2.1 Analýza pojistného trhu s živelním pojištěním podniku

Pojistný trh členů ČAP v neživotním pojištění vykazuje celkovou částku 68 409 165 tis. Kč za rok 2012 (ČAP, 2013). Dle výsledků ČNB za rok 2012 pojistný trh všech pojistitelů v neživotním pojištění vykazuje částku 81 554 085 tis. Kč (ČNB, 2013). Podíl členů ČAP na předepsaném pojistném České republiky za rok 2012 je téměř 84 %. Živelní pojištění

¹ Pro jednotlivé pojistitele budou v dalším textu použita následující zkrácená označení: ALLIANZ = Allianz pojišťovna, a. s.; ČP = Česká pojišťovna a. s.; CPP = Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.; ČSOBP = ČSOB Pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group; GP = Generali Pojišťovna a. s., člen holdingu ČSOB; HDI = HDI Versicherung AG, organizační složka; HVP = Hasičská vzájemná pojišťovna, a. s.; KOOP = Kooperativa pojišťovna, a. s.; MAXIMA = MAXIMA pojišťovna; a. s.; PVZP = Pojišťovna VZP, a. s.; SLAVIA = Slavia pojišťovna a. s.; TRIGLAV = Triglav pojišťovna, a. s.; UNIQA = UNIQA pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group; WÜST = Wüstenrot pojišťovna a. s.

podniku dle výsledků ČAP sjednává 14 pojišťoven a jejich přehled včetně zkratky pro další text se nachází v níže uvedené tabulce. V tabulce jsou pojistitelé seřazeni dle předepsaného pojistného majetkového pojištění podniku za rok 2012. V tabulce je také vyčíslen procentuální podíl na pojistném trhu. Předepsané pojistné pojišťoven KOOP, ČP, GP a ALLIANZ převyšuje částku vyšší než 1 mld. Kč. Prvenství na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku má ČP. Do dalšího hodnocení nejsou zahrnuty také WÜST a PVZP, protože jejich podíly na pojistném trhu jsou minimální (do 0,1 %). Taktéž HDI není do dalšího výzkumu zahrnuta, protože sjednává pojištění jinou formou, tzv. all riskové pojištění.

Tab. 2: Předepsané pojistné za rok 2012

Pojistitel	Předepsané pojistné – majetkové pojištění podniku (tis. Kč)	Podíl na pojistném trhu (%)
ČP	3 917 099	32,75
KOOP	3 137 018	26,23
GP	1 309 402	10,95
ALLIANZ	1 149 099	9,61
ČSOBP	710 099	5,94
UNIQA	591 074	4,94
ČPP	453 523	3,79
MAXIMA	251 430	2,10
HVP	174 814	1,46
HDI	168 398	1,41
TRIGLAV	53 953	0,45
SLAVIA	40 898	0,34
WÜST	2 770	0,02
PVZP	633	0,01
	11 960 210	100,00

Zdroj: Zpracováno z dat ČAP (ČAP, 2013).

2.2 Analýza pojistných podmínek dle informací vztahující se k pojistné hodnotě

Na základě ujednání uvedených v PP pojistitelů (KOOP, ČP, GP, ALLIANZ, UNIQA, ČSOBP, ČPP, HVP, MAXIMA, SLAVIA, TRIGLAV, 2013) je provedeno následující shrnutí a detailnější upřesnění informací o PH. Všechny pojišťovny uvádějí pojmy PH a PČ a vztah mezi nimi. Všechny pojišťovny definují horní hranici pojistného plnění. PH je nejvyšší možná majetková újma, která může při pojistné události nastat a má odpovídat PČ stanovené v pojistné smlouvě. PH může být stanovena jako NC, ČC a OC. Tab. 3 shrnuje uvedení pojmů NC, ČC a OC dle pojistitelů.

Tab. 3: Uvedení pojmů nová, časová a obvyklá cena, příp. jiná cena

Pojistitel	Uvedení definic pojmů			
	nová cena	časová cena	obvyklá cena	jiná cena
KOOP	ano	ano	ano	neuvádí
ČP	ano	ano	ano	neuvádí
GP	ano	ano	ano	vymezena ve smlouvě
ALLIANZ	ano	ano	ano	neuvádí

Pojistitel	Uvedení definic pojmů			
	nová cena	časová cena	obvyklá cena	jiná cena
UNIQA	ano	ano	ano	neuvádí
ČSOBP	ano	ano	neuvádí	neuvádí
ČPP	ano	ano	neuvádí	např. znalecký posudek
HVP	ano	ano	neuvádí	dle ujednání smlouvy
MAXIMA	ano	ano	neuvádí	modifikovaná cena / dohodnutá cena / jiný způsob dle smlouvy
SLAVIA	ano	ano	ano	neuvádí
TRIGLAV	ano	ano	neuvádí	neuvádí

Zdroj: Zpracováno z dokumentů pojistných podmínek 11 pojišťovny.

Kromě pojištění na plnou hodnotu, tj. s pojistnou částkou, může být sjednáno pojištění s limitem plnění, buď jako první riziko, nebo zlomkové pojištění. Všechny pojišťovny v *PP* uvádějí možnost sjednání prvního rizika. Pro první riziko obecně platí, že se sjednává, pokud nelze určit *PH*. Zlomkové pojištění je pojištěním, kdy lze určit *PH*, ale je záměrně stanoven limit pojistného plnění. Některé pojišťovny uvádějí informace odlišně. Popsané porovnání shrnuje Tab. 4.

Tab. 4: Uvedení informací o pojištění na první riziko

Pojistitel	Uvedení informací o prvním riziku		
	Definování prvního rizika	Podmínka – nelze stanovit pojistnou hodnotu	Rozdílný pohled na první riziko vysvětlení prvního rizika a vysvětlení
KOOP	ano	ano	není
ČP	ano	neuvádí	není
GP	ano	ano	není
ALLIANZ	ano	ano	není
UNIQA	ano	neuvádí	není
ČSOBP	ano	neuvádí	ano do prvního rizika je zařazeno zlomkové pojištění.
ČPP	ano	neuvádí	ano do prvního rizika je zařazeno i zlomkové pojištění.
HVP	ano	nejednoznačné	ano vědomé snížení pojistné hodnoty dvojí rozdílné vysvětlení
MAXIMA	ano	nejednoznačné	ano do prvního rizika je zařazeno i zlomkové pojištění.
SLAVIA	ano	ano	není
TRIGLAV	ano	ano	není

Zdroj: Zpracováno z dokumentů pojistných podmínek 11 pojišťovny.

Dle informací v Tab. 4 pojišťovny ČP, UNIQA, ČSOBP, ČPP, HVP a MAXIMA neuvádí, že pojištění prvního rizika je pro případ, kdy nelze určit *PH*. ČSOBP zařazuje do prvního rizika situaci, kdy nelze stanovit *PH*, a situaci, kdy lze stanovit *PH*, ale sjedná se pouze část hodnoty, tj. zlomkové pojištění. Stejně tak rozděluje pojištění prvního rizika ČPP a MAXIMA. HVP uvádí, že k pojištění prvního rizika dochází, pokud dojde k vědomému snížení *PH* pojišťované

věci nebo souboru věcí. Následně také uvádí v rámci *PP* pro stavby, že pojištění na první riziko se ujednává, pokud nelze stanovit *PH*.

S prvním rizikem souvisí další důležitá informace. U tohoto pojištění je nutno sjednat podmínku vzdání se podpojištění. Ujednání této podmínky logicky vyplývá z prvního rizika. Pokud u majetku nelze stanovit *PH*, pak nelze v případě pojistného plnění uplatnit podpojištění. Většina pojišťoven tuto skutečnost uvádí. Další podstatnou informací k prvnímu riziku je postupné čerpání pojistné částky dle výše vyplácených pojistných plnění. Pojistník má možnost postupně připojišťovat *PČ*. Připojišťování je nutné u pojištění s plnou hodnotou a s limitem plnění na jednu a všechny pojistné události, které nastanou v průběhu pojistného roku, popř. pojistného období. Pokud pojišťovny v *PP* upozorňují na připojišťování, pak toto platí pro obě situace. Jedná se v obou případech o maximální roční limit plnění. Tabulka 5 provádí shrnutí analýzy.

Tab. 5: Uvedení dalších informací o pojištění na první riziko

Pojistitel	Uvedení informací k prvnímu riziku	
	Neplatnost podpojištění	Upozornění na připojištění <i>PČ</i> po <i>PPL</i>
KOOP	neuvádí	ano
ČP	ano	neuvádí
GP	ano	ano
ALLIANZ	ano	neuvádí
UNIQA	ano	ano
ČSOBP	neuvádí	neuvádí
ČPP	ano	ano
HVP	ano	neuvádí
MAXIMA	ano	ano
SLAVIA	neuvádí	ano
TRIGLAV	ano	ano

Zdroj: Zpracováno z dokumentů pojistných podmínek 11 pojišťovny.

Některé pojišťovny pojem zlomkové pojištění neuvádějí. Jedná se o pojišťovny ČP, ALLIANZ, UNIQA, ČPP, HVP, MAXIMA a TRIGLAV. Zlomkové pojištění je případ limitu pojistného plnění pro pojištěnou věc a pojištění se sjednává jen na určitou část *PH*. V tomto případě platí ujednání o podpojištění. Pojišťovna ČPP jako jediná z pojišťovny uvádí vzdání se námitky podpojištění i v případě sjednání limitu plnění pro pojištěnou věc. Tab. 6 porovnává definování zlomkového pojištění a definování pojištění s limitem plnění dle pojišťovny včetně upozornění na připojištění *PČ* (limitu plnění) po pojistné události.

Žádná z pojišťoven neuvádí postup pro určení *PH* pojištěného majetku. Nejpodrobnější popis stanovení *PH* má pojišťovna GP. Zájemce o pojištění při stanovení *PH* může vycházet z definic pojmů *NC*, *ČC* a *OC*. V pojistné praxi je provedeno ocenění majetku zaměstnancem pojišťovny. Pojišťovny mají své vlastní metodiky. Pokud je při sjednání pojištění využita služba pojišťovacího zprostředkovatele, pak tento zprostředkovatel provádí ocenění, přičemž opět využívá postupů pojišťoven. Odpovědnost za výši *PČ*, která má odpovídat *PH*, nese pojistník. Všechny pojišťovny kromě MAXIMY uvádějí informaci o odpovědnosti.

Tab. 6: Uvedení informací o zlomkovém pojištění

Pojistitel	Definování zlomkového pojištění	Definování pojištění s limitem plnění	Upozornění na připojištění PČ po PPL
KOOP	ano	ano	ano
ČP	neuvádí, hovoří o limitu plnění	ano	neuvádí
GP	ano, sjednává jako roční limit plnění	ano	ano
ALLIANZ	neuvádí	ano	neuvádí
UNIQA	neuvádí	neuvádí	neuvádí
ČSOBP	ano	ano	neuvádí
ČPP	neuvádí	ano	ano
HVP	neuvádí	ano	neuvádí
MAXIMA	neuvádí	neuvádí	neuvádí
SLAVIA	ano	ano	ano
TRIGLAV	neuvádí	ano	neuvádí

Zdroj: Zpracováno z dokumentů pojistných podmínek 11 pojišťovatelů.

Se stanovením *PH* a odpovědnosti souvisí pojmy podpojištění a přepojištění. Z analýzy *PP* zaměřených na uvedení pojmu podpojištění a přepojištění vyplynuly rozdílnosti. Většina pojišťoven vysvětluje pojem podpojištění. Pouze ČP nevysvětluje jeho význam, nicméně je v *PP* zmíněn. Přepojištění taktéž nevysvětluje většina pojišťoven. Z pojmu přepojištění vyplývá důležitá informace, že pojištěný obdrží vždy skutečnou výši škody. Zda-li je tato informace uvedena v *PP*, uvádí následující Tab. 7.

Tab. 7: Uvedení informací k pojmům podpojištění a přepojištění

Pojistitel	Uvedení informací k podpojištění a přepojištění			
	Definice podpojištění	Definice přepojištění	Definování přepojištění dle zákona o PS	Upozornění na pojistné plnění při přepojištění
KOOP	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
ČP	neuvádí	neuvádí	neuvádí	neuvádí
GP	ano	ano	neuvádí	ano
ALLIANZ	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
UNIQA	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
ČSOBP	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
ČPP	ano	ano	částečně	neuvádí
HVP	ano	ano	ano	neuvádí
MAXIMA	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
SLAVIA	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí
TRIGLAV	ano	neuvádí	neuvádí	neuvádí

Zdroj: Zpracováno z dokumentů pojistných podmínek 11 pojišťovatelů.

Dle předchozí analýzy a shrnutí informací mohou být identifikována rizika pojistníka vztahující se k charakteristice *pojistná hodnota*. Každá z těchto informací představuje riziko pojistníka v její neznalosti. Riziko pojistníka v neznalosti informace o *pojistné hodnotě* se vztahuje:

- k definicím pojmů pojistná hodnota, pojistná částka,
- k definicím pojmu horní hranice pojistného plnění,
- k definicím pojmů nová cena, časová cena, obvyklá cena, případně jiná cena,
- k pojištění na první riziko, vč. problematiky podpojištění a čerpání pojistné částky,
- k pojištění zlomkovému, vč. problematiky podpojištění a čerpání pojistné částky,
- k odpovědnosti za stanovení pojistné částky,
- k definicím pojmů podpojištění a přepojištění.

Tyto informace budou dále hodnoceny. Stávají se východiskem pro hodnocení informovanosti na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku. Tab. 8 představuje základní soubor informací, které by měli pojistitelé ve svých *PP* uvádět. Jedná se o tzv. *Model STANDARD PP* k charakteristice *pojistná hodnota*.

Tab. 8: Model STANDARD PP k charakteristice pojistná hodnota

Informace vztahující se ke stanovení pojistné hodnoty pojištěného majetku	
Informace	Číslo informace
Definice pojmů pojistná hodnota a pojistná částka	1
Definice pojmu horní hranice pojistného plnění	2
Definice pojmů nová cena, časová cena	3
Definice pojmu obvyklá cena	4
Možnost pojištění na první riziko	5
Vzdání se podpojištění u prvního rizika	6
Připojištění pojistné částky po pojistném plnění u prvního rizika	7
Možnost zlomkového pojištění	8
Možnost pojištění s limitem plnění	9
Upozornění na dopojištění limitu plnění po pojistné události	10
Definice podpojištění	11
Definice přepojištění	12
Definice přepojištění dle Zákona o PS	13
Upozornění na pojistné plnění v případě přepojištění	14
Odpovědnost za stanovení pojistné částky	15

Zdroj: Zpracováno z analýzy pojistných podmínek 11 pojistitelů.

2.3 Vyhodnocení informovanosti pojistitelů

V Tab. 9 je provedeno hodnocení pojistitelů na základě *Modelu STANDART PP*. Číslo informací se shodují s čísly v tabulce 8.

Tab. 9: Vyhodnocení informovanosti v pojistných podmínkách pojistitelů dle Metody STANDARD PP

Číslo informace	Součet informací dle pojistitelů											Součet informací dle pojistného trhu	
	KOOP	ČP	GP	ALLIANZ	UNIQA	ČSOBP	ČPP	HVP	MAXIMA	SLAVIA	TRIGLAV	Absolutně	Relativně (v %)
1	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	11	100
2	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	11	100
3	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	11	100
4	ano	ano	ano	ano	ano					ano		6	55
5	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	11	100
6		ano	ano	ano	ano		ano	ano	ano		ano	8	73
7	ano		ano		ano		ano		ano	ano	ano	7	64
8	ano		ano			ano				ano		4	36
9	ano	ano	ano	ano		ano	ano	ano		ano	ano	9	82
10	ano		ano				ano			ano		4	36
11	ano		ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10	91
12			ano				ano	ano				3	27
13								ano				1	9
14			ano									1	9
15	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano		ano	ano	10	91
Absolutně	11	8	14	9	9	8	11	10	7	11	9	107	65
Relativně (v %)	73	53	93	60	60	53	73	67	47	73	60	65	100

Zdroj: Zpracováno z analýzy pojistných podmínek 11 pojistitelů

Tab. 10 je vyhodnocením informovanosti dle pojistitelů. V levé části tabulky je provedeno seřazení pojistitelů podle zprostředkovaného pojistného na pojistném trhu s majetkovým pojištěním podniku. V pravé části tabulky je provedeno seřazení pojistitelů dle počtu informací uváděných v PP k charakteristice *pojistná hodnota* v živelním pojištění podniku. Maximální počet informací je 15.

Dle údajů tabulky 10 je zřejmé, že GP je pojišťovnou, která nejlépe informuje pojistníka v charakteristice *pojistná hodnota*. Z maximálního počtu 15 informací je v PP možno vyhledat 14 informací, což činí 93 %. Naopak pojišťovna MAXIMA informuje v této charakteristice pojistníka nejméně a míra informovanosti činí 47 %. Celková informovanost na pojistném trhu je ve výši 65 %, tj. z maximálního počtu 165 informací (15 informací a 11 pojišťoven) je uvedeno 107 informací.

Tab. 10: Vyhodnocení informovanosti v charakteristice pojistná hodnota dle pojistitelů

Pořadí pojistitelů na pojistném trhu dle zprostředkovaného pojistného				Pořadí pojistitelů na pojistném trhu dle míry informovanosti v pojistných podmínkách			
Poř.	Pojistitel	Součet informací		Poř.	Pojistitel	Součet informací	
		absolutně	v %			absolutně	v %
1.	KOOP	11	73	1.	GP	14	93
2.	ČP	8	53	2. – 4.	KOOP	11	73
3.	GP	14	93		ČPP		
4.	ALLIANZ	9	60		SLAVIA		
5.	UNIQA	9	60	5	HVP	10	67
6.	ČSOBP	8	53	6. – 8.	ALLIANZ	9	60
7.	ČPP	11	73		UNIQA		
8.	HVP	10	67		TRIGLAV		
9.	MAXIMA	7	47	9. – 10.	ČP	8	53
10.	SLAVIA	11	73		ČSOBP		
11.	TRIGLAV	9	60	11.	MAXIMA	7	47

Zdroj: Zpracováno z analýzy pojistných podmínek 11 pojistitelů.

Tab. 11: Vyhodnocení informovanosti v charakteristice pojistná hodnota dle jednotlivých informací

Číslo informace	Název základní informace	Součet informací dle pojistitelů	
		absolutně	v %
1	Definice pojmů pojistná hodnota a pojistná částka	11	100
2	Definice pojmů horní hranice pojistného plnění	11	100
3	Definice pojmů nová cena, časová cena	11	100
5	Možnost pojištění na první riziko	11	100
11	Definice podpojištění	10	91
15	Odpovědnost za stanovení pojistné částky	10	91
9	Možnost pojištění s limitem plnění	9	82
6	Vzdání se podpojištění u prvního rizika	8	73
7	Připojištění pojistné částky po pojistném plnění u prvního rizika	7	64
4	Definice pojmu obvyklá cena	6	36
8	Možnost zlomkového pojištění	4	36
10	Upozornění na dopojištění limitu plnění po pojistném plnění	4	27
12	Definice přepojištění	3	36
13	Definice přepojištění dle Zákona o PS	1	9
14	Upozornění na pojistné plnění v případě přepojištění	1	9

Zdroj: Zpracováno z analýzy pojistných podmínek 11 pojistitelů.

Předchozí Tab. 11 je vyhodnocením úrovně informovanosti v charakteristice *pojistná hodnota*. Je zde uvedena každá informace a dle seřazení je patrné, že maximální informovanost (100 %) je:

- v definici pojmů pojistná hodnota a pojistná částka,
- v definici pojmu horní hranice pojistného plnění,

- v definici pojmů nová cena, časová cena,
- v možnosti pojištění na první riziko.

Nejnižší informovanost (9 %), a tedy nejvyšší riziko neznalosti informace, je u informací „definice přepojištění dle Zákona o PS“ a „upozornění na pojistné plnění v případě přepojištění“.

Aby došlo ke zvýšení informovanosti v charakteristice *pojistná hodnota*, a tedy ke snížení rizika pojistníka, je nutné jednoznačně a úplně informovat zájemce o pojištění v následujících oblastech:

- pojem podpojištění a přepojištění,
- pojištění s pojistnou částkou nebo s limitem plnění,
- pojištění zlomkové, příp. pojištění na první riziko,
- vysvětlení pojmu obvyklá cena (obecná cena) a možnosti sjednání.

Zvýšením informovanosti dojde taktéž ke snížení úrovně asymetrie informací v charakteristice *pojistná hodnota*.

Závěr

Nabídka na pojistném trhu v České republice je tvořena širokou škálou pojistných produktů. Pojistné produkty mohou být obecného charakteru, tj. pro jakoukoli firmu či domácnost, ale také specifického charakteru připraveného na míru pro určitou podnikatelskou činnost, např. pro ordinace. Každý pojistný produkt se řídí pojistnými podmínkami a informace v nich jsou pilířem pro sjednání kvalitního pojištění. Orientace v pojistných podmínkách není jednoduchou záležitostí. Informace mohou být neúplné či nepřehledné a úroveň informovanosti se může u jednotlivých pojistitelů lišit.

Cílem článku je posouzení úrovně informovanosti v pojistných podmínkách pojistitelů v charakteristice *pojistná hodnota* v oblasti pojištěného majetku. Je stanoven standardní soubor informací (*Model STANDARD PP*) a na jeho základě jsou hodnoceni pojistitelé a celý pojistný trh (*Metoda STANDARD PP*). K dosažení cíle je stanovena výzkumná otázka: *Jaká je úroveň informovanosti na českém pojistném trhu v charakteristice pojistná hodnota?* Výzkumem k datu 1. 10. 2013 je zjištěno, že pojistný trh neposkytuje úplnou (100 %) informovanost v charakteristice *pojistná hodnota*. Celková informovanost na pojistném trhu je ve výši 65 %, tj. z maximálního počtu 165 informací (15 informací a 11 pojišťoven) je uvedeno 107 informací. Nejnižší informovanost (9 %) je v *definování přepojištění v souladu se Zákonem o PS* a v *upozornění na pojistné plnění v případě přepojištění*. Aplikací nově vytvořené *Metody STANDARD PP* je hodnocen konkrétní pojistný trh a jeho základním pilířem je *Model STANDARD PP*. Již tento standard pojistných podmínek zvyšuje míru informovanosti a tím taktéž zmírňuje asymetrii informací na nabídkové straně v charakteristice *pojistná hodnota*. *Model STANDARD PP* stanovuje nezbytné informace, které by měly být uvedeny v pojistných podmínkách pojistitelů, a poukazuje na konkrétní postoj pojistitelů k informovanosti a zdůrazňuje nedostatky na pojistném trhu. Na základě analýzy a vyhodnocení úrovně informovanosti je upozorněno, které informace pojistitelé zveřejňují nedostatečně. Jedná se o pojmy podpojištění, přepojištění, obvyklá cena a dále o problematiku pojištění s pojistnou částkou nebo s limitem plnění a o problematiku pojištění zlomkového nebo pojištění na první riziko. Jejich zveřejněním by došlo ke snížení rizika finanční ztráty pojištěného z důvodu špatně definovaného živelního pojištění.

Literatura

- [1] Daňhel, J. – Ducháčková, E. – Radová, J. (2007): *Analýza globálních trendů ve světovém a českém komerčním pojišťovníctví*. Praha, Oeconomica, 2007.

- [2] Daňhel, J. (2002): *Problém asymetrie informací v pojišťovnictví*. In: *Ekonomika, právo, politika. Sborník textů ze seminářů č. 19/2002*. Praha, Centrum pro ekonomiku a politiku, 2002, s. 65-67.
- [3] Ducháčková, E. – Daňhel, J. (2010): *Teorie pojistných trhů*. Praha, Professional Publishing, 2010.
- [4] Ducháčková, E. (2003): *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha, Ekopress, 2003.
- [5] Smejkal V. – Rajs, K. (2006): *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha, Grada, 2006.
- [6] Tříška, D. (2001): *Nedokonalosti trhu a jejich řešení*. [online], Praha, Centrum pro ekonomiku a politiku, c2001, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=227>>.

Pojistné podmínky 11 pojistitelů

- [7] Allianz (2013): *Všeobecné pojistné podmínky. Pojištění průmyslu – pojištění věci a jiného majetku*. [online], Praha, Allianz pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.allianz.cz/download.PHP?FNAME=1308924131.upl&ANAME=VPP-prumysl-poj-veci-a-jineho-majetku.pdf>>.
- [8] ČAP (2012a): *Členské pojišťovny*. [online], Praha, Česká asociace pojišťoven, c2012, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.cap.cz/List.aspx?item=KONTAKTY_CLENOVE_CAP&view=pro+web+%c4%8dlensk%c3%a9+poji%c5%a1%c5%a5ovny>.
- [9] ČAP (2012b): *Individuální výsledky členů ČAP (VZ 2012)*. [online], Praha, Česká asociace pojišťoven, c2012, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.cap.cz/statistics.aspx?t=1>>.
- [10] ČAP (2012c): *Výroční zpráva 2012*. [online], [online], Praha, Česká asociace pojišťoven, c2012, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.cap.cz/ItemF.aspx?list=DOKUMENTY_01&view=pro+web+V%c3%bdro%c4%8dn%c3%ad+zpr%c3%a1vy>.
- [11] ČNB (2013): *Základní informace o neživotním pojištění podle odvětví neživotního pojištění*. [online], Praha, Česká národní banka, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/pojistovny/poj_ukazatele_tab05.html#01>.
- [12] ČP (2013a): *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění movitých věcí k podnikání DPPMP 2*. [online], Praha, Česká pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/dPPmp2.pdf>>.
- [13] ČP (2013b): *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění staveb k podnikání DPPSP 2*. [online], Praha, Česká pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/dPPsp2.pdf>>.
- [14] ČP (2013c): *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku podnikatelů VPPMP 2005*. [online], Praha, Česká pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/vPPmp2005.pdf>>.
- [15] ČPP (2013a): *Doplňkové pojistné podmínky pojištění pro případ poškození nebo zničení věci živelní událostí DPPŽU3 MP 1/01*. Praha, Česká podnikatelská pojišťovna, 2013.
- [16] ČPP (2013b): *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku VPPM 1/07*. [online], Praha, Česká podnikatelská pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.cpp.cz/user_data/media/original/cpp/201004/vppmp1_07-1.pdf>.

- [17] ČSOBP (2013a): *Všeobecné pojistné podmínky – obecná část VPP OC 2005*. [online], Praha, ČSOB Pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Documents/Všeobecné%20pojistné%20podmínky.pdf>>.
- [18] ČSOBP (2013b): *Všeobecné pojistné podmínky – zvláštní část Živelní pojištění VPP Z 2007*. [online], Praha, ČSOB Pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Documents/Všeobecné%20pojistné%20podmínky%20-%20zvláštní%20část%20Živelní%20pojištění.pdf>>.
- [19] GP (2013): *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění průmyslových rizik – požární pojištění*. [online], Praha, Generali Pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.general.cz/soubory/7WLHVE/VPP_poj_prum_rizik.pdf>.
- [20] HDI (2013). *Produkty*. [online], Praha, HDI, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<http://www.hdiczech.cz/>>.
- [21] HVP (2005a): *Smluvní ujednání pro pojištění movitých věcí*. [online], Praha, Hasičská vzájemná pojišťovna, c2005, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.hvp.cz/fileadmin/user_upload/smluvka/np0905.pdf>.
- [22] HVP (2005b): *Smluvní ujednání pro pojištění staveb*. [online], Praha, Hasičská vzájemná pojišťovna, 2005, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.hvp.cz/fileadmin/user_upload/smluvka/np0805.pdf>.
- [23] HVP (2005c): *Všeobecné pojistné podmínky – škodové pojištění*. [on-line], Praha, Hasičská vzájemná pojišťovna, 2005, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.hvp.cz/fileadmin/user_upload/smluvka/np0105.pdf>.
- [24] KOOP (2013): *Pojistné podmínky pro pojištění podnikatelských rizik – TREND*. [online], Praha, Kooperativa, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.koop.cz/file.php?type=file&disk_filename=file_744_GENERAL.pdf>.
- [25] MAXIMA (2013a): *Všeobecné pojistné podmínky pojištění*. [online], Praha, MAXIMA pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.maximapojistovna.cz/sites/default/files/download/300_-_vseobecne_pojistne_podminky_pojisteni.pdf>.
- [26] MAXIMA (2013b): *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění podnikatelů pro živelní pojištění*. [online], Praha, MAXIMA pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.maximapojistovna.cz/sites/default/files/download/310_-_vseobecne_pojistne_podminky_pojisteni_podnikatelu_pro_zivelni_pojisteni.pdf>.
- [27] Slavia (2013a): *Všeobecné pojištěné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti. T.č. VPP/08*. Praha, Slavia pojišťovna, c2013.
- [28] Slavia (2013b): *Zvláštní pojistné podmínky pro živelní pojištění. T.č. 110/08*. Praha, Slavia pojišťovna, c2013.
- [29] Triglav (2006): *Všeobecné pojistné podmínky pro škodové živelní pojištění podnikatelů*. [online], Brno, Triglav pojišťovna, c2006, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.triglav.cz/_sys_/FileStorage/download/1/27/VPZ_2006_T001_06A_oprava_dotisk.pdf>.
- [30] UNIQA (2013): *Soubor pojistných podmínek pro pojištění podnikatelů*. [on-line], Praha, UNIQA pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <http://www.uniqa.cz/repository/media_cnt/UNIQA-Czechia/VPP_pro_podnikatele_hcm0007549.pdf>.
- [31] Wüstenrot (2013): *Pojištění podnikatelských rizik*. [online], Praha, Wüstenrot pojišťovna, c2013, [cit.: 1. 10. 2013], <<https://www.wuestenrot.cz/pojisteni/podnikatelska-rizika/>>.

Úroveň informovanosti pojistitelů o pojistné hodnotě v rámci živelního pojištění majetku podniku v České republice

Lenka Přečková

ABSTRAKT

Článek je zaměřen na úroveň poskytovaných informací v pojistných podmínkách pojistitelů a souvisí s jedním z možných projevů asymetrie informací. Cílem článku je posouzení úrovně informovanosti v pojistných podmínkách pojistitelů v charakteristice *pojistná hodnota* v oblasti pojištěného majetku. Výzkum je proveden k datu 1. 10. 2013. Článek je zaměřen na nabídkovou stranu pojistného trhu, tj. na pojistitele. Je analyzováno a hodnoceno, jak pojistitele informují podnik ve zvolené charakteristice *pojistná hodnota*. Hodnocení míry informovanosti je provedeno metodou porovnání standardu informací a skutečných informací dle pojistných podmínek. Je proveden výpočet míry informovanosti. Standard informací je vytvořen na základě analýzy a syntézy znalostí z pojistné teorie, pojistné praxe a legislativy platné v České republice. K tomu je také použita metoda třídění. Výsledkem práce je zpracování modelu standardu pojistných podmínek v charakteristice *pojistná hodnota*, posouzení informovanosti pojistitelů na českém pojistném trhu a zpracování konkrétních doporučení pro pojistný trh ke zvýšení míry informovanosti.

Klíčová slova: Míra informovanosti; Asymetrie informací; Riziko neznalosti informace; Pojistný trh.

The Level of Knowledgeableness of Insurers about Insurance Value within Business Insurance against Natural Disasters in the Czech Republic

ABSTRACT

This article elaborates on how information is provided in the terms and conditions of various insurers and how it is related to one of potential demonstrations of information asymmetry. The aim of this article is to evaluate the level of knowledgeableness in the insurance conditions of the characteristic *insured value* within insured property. The research was carried out till the date Dec 1, 2013. This article analyses the supply side of the insurance market, i.e. insurers, evaluating how insurers inform their clients of the characteristic *insured value*. Evaluation of the rate of knowledgeableness is achieved by the method of comparison of the standard of information with actual information provided within the insurers' terms and conditions. This article also presents a calculation of the rate of knowledgeableness. The standard of information is established based on analysis and synthesis of knowledge of insurance theory, practice and legislation in the Czech Republic. The method of selection is also used. The outcome of this article is a model of the standard terms and conditions regarding the characteristic *insured value*, evaluation of knowledgeableness within the Czech insurance market and presentation of specific recommendations for the insurance market to improve the rate of knowledgeableness.

Key words: Rate of knowledgeableness; Information asymmetry; Unawareness risk; Insurance market.

JEL classification: G22, D82.